

ET BÆREDYGTIGT DANSK FISKERI

- socialt og miljømæssigt

DANMARKS FISKERIFORENING OG ET BÆREDYGTIGT DANSK FISKERI

Danmark er en stolt fiskerination, og danske fiskere afleverer årligt over 500.000 tons fisk i fiskerihavnene til konsum og forarbejdning. Det er fisk af høj kvalitet fra velforvaltede fiskerier. Dansk fiskeri er meget alsidigt, men fælles er, at fiskerierne er baseret på en bæredygtig udnyttelse af fiskebestandene, et sundt og rent havmiljø, gode rammevilkår og sociale forhold, samt høj sikkerhed til havs. Dét har Danmarks Fiskeriforening og de danske fiskere arbejdet for i mange år.

FN's verdensmål fungerer som en rettesnor for det arbejde. Det gælder især FN's verdensmål nr. 14, der handler om, hvordan vi sikrer et sundt havmiljø, og FN's verdensmål nr. 8, der handler om, hvordan vi skaber vækst, udvikling og ordentlige arbejdsvilkår. På samme måde arbejder vi ambitiøst med verdensmål nr. 13 om klimaindsatsen, hvor vi i dansk fiskeri har reduceret vores CO2-udledning med 60 pct. siden 1990. Endelig spiller dansk fiskeri også en vigtig rolle i forhold til fødevarerforsyning og medvirker aktivt til at bekæmpe fødevareremangel, som er omdrejningspunktet for FN's verdensmål nummer 2.

● Danmarks Fiskeriforening

Danmarks Fiskeriforening repræsenterer ca. 675 fartøjer.

Sammen med Danmarks Pelagisk Producentorganisation, der repræsenterer 12 fartøjer, udgør vores medlemmers landinger ca. 97 pct. af alle danske landinger.

Ca. halvdelen af vores medlemsfartøjer er garnfartøjer, mens ca. 35 pct. er trawlfartøjer og 5 pct. er muslingefartøjer. Af alle fartøjerne er ca. 520 mindre end 17m.

BÆREDYGTIGE FISKERIER OG ET RENT HAVMILJØ

Danske fiskere er stolte af at være leverandører af bæredygtige og klimavenlige råvarer – og et sundt og rent havmiljø er fundamentet for det bæredygtige fiskeri.

I Danmark er størstedelen af danske fiskerier underlagt en årlig kvote, der fastsættes i EU efter rådgivning fra Det Internationale Havforskningsråd. EU's kvotesystem er en hjørnesten i fiskeriforvaltningen, da fiskekvoterne sikrer en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer og forhindrer overfiskeri af bestandene i EU. Et studie fra 2019 slår fast, at der globalt stadig er et problem med overfiskeri, men at vi i Nordeuropa

generelt har sunde bestande, der udnyttes bæredygtigt. I EU har man desuden vedtaget forvaltningsplaner for størstedelen af de farvande, som danske fiskere fisker i, og der er og bliver fortsat udlagt beskyttede havområder. I den forbindelse har Danmarks Fiskeriforening i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening foreslået at beskytte 10 pct. af havet.

Danske fiskere og Danmarks Fiskeriforening er involveret i alle aspekter omkring forvaltningen af vigtige danske fiskerier, og arbejder desuden med bæredygtighedscertificering af disse, og vi bidrager til at holde vores hav rent.

DANMARK HAR EN AF FØRERTRØJERNE INDENFOR BÆREDYGTIGHEDSCERTIFICERING AF FISKERIER

Danmarks Fiskeriforening har i over 10 år arbejdet for at bæredygtighedscertificere danske fiskerier under det blå MSC-mærke (Marine Stewardship Council). MSC er den mest anerkendte globale mærkningsordning for fiskeri. MSC blev grundlagt i 1997 af WWF – Verdensnaturfonden og fødevaregiganten Unilever, men har siden 1999 været en uafhængig organisation.

MSC arbejder med tre principper, som uafhængige eksperter vurderer og scorer fiskeriet op imod for, at et fiskeri kan opnå certificering. De tre principper ser på, om bestandene udnyttes på en bæredygtig måde, hvilke påvirkninger fiskeriet har på andre arter og økosystemer, og om fiskeriet forvaltes forsvarligt. Processen

kan tage op til to år, og selv efter certificering af et fiskeri genbesøges data fra fiskeriet på årlig basis. Det er derfor heller ikke nogen lille opgave, som Danmarks Fiskeriforening og de danske fiskere har sat sig for. De mange års arbejde betyder, at danske fiskere i dag kan lande deres fisk med det blå MSC-mærke, hvad end de fisker muslinger i Limfjorden, rejer i Skagerrak, jomfruhummer i Kattegat eller rødspætter i Nordsøen.

Det er en indsats, som vi i Danmark kan være stolte af, da fiskerne virkelig har gjort en ekstra indsats og arbejdet for internationale forvaltningsplaner og bedre dataindsamling, samt har lagt deres fiskerier åbent frem, så gennemsigtighed i fiskeriet er sikret.

DANSKE FISKERE BIDRAGER TIL ET RENT HAVMILJØ

Verdenshavene er under pres, da alt for meget plastik og affald ender i verdenshavene. Mængden af affald kan være så massiv, at man i nogle områder taler om øer af affald. I Danmark ser vi også, at der skyller affald op på strandene, og det vidner om, at der også er problemer i danske farvande. Her tager danske fiskere et stort ansvar, da vi hver eneste dag fanger og ilandbringer affald fra havet.

Generelt afleverer danske fiskere alt det affald, de får i nettet i landets havne. Fiskerne beretter, at omfanget af det havaffald, de ser i danske farvande, er blevet mindre over årene, og de peger på særligt to tiltag, der har været medvirkende til dette. For det første blev det for mange år siden gratis for danske fiskere at aflevere herreløst havaffald og opfiskede og udtjente fiskeredskaber i havnene. For det andet kunne man tidligere se fiskekasser af plastik fra erhvervet skylle op på strandene, men fiskerne var med til at udvikle et system, hvor fiskerne lejer fiskekasserne gennem firmaet Pack and Sea, som fiskerne også er medejer af og står for driften af. Det betyder konkret, at de fiskekasser, som størstedelen af erhvervsfiskere bruger i dag, er udstyret med to RFID-tags med stregkoder og et visuelt nummer, så det er let at spore, hvilket fartøj der har lejet kassen. Det er godt for både sporbarheden af fisken, men det har reelt også betydet, at fiskerne har større ejerskab over hver enkelt fiskekasse og selvfølgelig bringer dem i land igen, når de støder på dem til havs.

I erhvervet ved vi dog godt, at man altid kan blive bedre, og vi arbejder på at finde fremtidens

løsninger i forhold til affaldshåndtering. Eksempelvis arbejder vi i Danmarks Fiskeriforening for at holde fokus på, hvor vi i fiskeriet selv kan bibeholde og skabe gode vaner, der kan reducere problemer med spørgelsesnet og tabte redskaber. Dette har resulteret i tre konkrete vejledninger, som vi i Danmarks Fiskeriforening har udarbejdet for at sikre en endnu bedre håndtering af affald.

De tre vejledninger

5 Gode råd til affaldshåndtering ombord

Denne videreformidler de fem gode råd til affaldshåndtering ombord på fartøjer fra Miljø- og Fødevareministeriets kampagne "Sammen om et hav uden affald"

Best practice til håndtering af netafskær

Denne er udarbejdet i samarbejde med KIMO (leder af fishing for litter). KIMO kom sidste år med en rapport om emnet med konkrete forslag til best practice for fiskerier i forhold til håndtering af netafskær

Vejledning til sætning af passive redskaber for at minimere tab

Denne er udarbejdet i samarbejde med de to fritidsfiskerorganisationer og med baggrund i bl.a. erhvervsfiskernes gode råd

SOCIALE FORHOLD I VERDENSKLASSE

Fiskeriet har gennem tiden spillet en afgørende rolle for de danske kystsamfund. Det har været med til at danne livsgrundlaget for mange familier med arbejdspladser i både primærerhvervet, forarbejdnings- eller følgeindustrien. Fiskeriet bidrager dermed til både fællesskabsfølelsen og den fortsatte udvikling i de små kystnære samfund.

Livet som fisker har dog gennem tiden været forbundet med risiko, og arbejdsvilkårene var mildest talt kummerlige for bare 30-40 år siden. Det er der siden blevet rettet godt og grundigt op på med en gennemgribende fornyelse af fiskeflåden, og fokus på arbejdsvilkår, arbejdsmiljø og især mulighed for uddannelse og videreuddannelse har i mange år været prioriteret højt hos Danmarks Fiskeriforening.

Danmark ligger helt i front, hvad angår social bæredygtighed med høj organisati-

onsgrad og overenskomstdækning. Den danske model er anerkendt og respekteret i hele verden. Vores arbejdsmarked hviler på kollektive aftaler, der sikrer gode løn- og arbejdsvilkår. Det gælder også i dansk fiskeri. Vi samarbejder med fagbevægelsen, og alle fartøjer under Danmarks Fiskeriforening er omfattet af overenskomster. I fællesskab løfter vi Danmark op i den absolutte verdenselite indenfor arbejdsmiljø, rekruttering og uddannelse.

Danmarks Fiskeriforening er også meget involveret i fiskeriuddannelsen i Thyborøn, og vi ansætter som den eneste brancheorganisation alle lærlinge og garantere, at man som ung under uddannelse altid kan få en praktikplads på et fartøj. Dermed skal man ikke være bekymret for, at der ikke er praktikpladser nok til alle. Den model er vi stolte af.

OVERENSKOMST SIKRER ORDENTLIGE LØN- OG ARBEJDSVILKÅR

Danmarks Fiskeriforening indgår sammen med Danmarks Pelagiske Producentorganisation overenskomst med Transportgruppen under fagforbundet 3F. Overenskomsten er baseret på det traditionelle partsfiskersystem, hvor aflønningen af ansatte er en procentandel af fangsten, og den sikrer danske fiskeres rettigheder i forhold til mindsteløn og pensionsindbetalinger. Overenskomsten dækker alle besætningsmedlemmer ombord på fartøjer, der er medlem af Danmarks Fiskeriforening, uanset om besætningsmedlemmerne er medlemmer af fagforbundet eller ej.

Overenskomsten værner således om de grundlæggende rettigheder som fri bevægelighed og et sundt og sikkert arbejdsmiljø for de ansatte i fiskeriet. Derudover sikrer overenskomsten, at der ikke finder social dumping sted i dansk fiskeri. Blandt andet

gennem en særlig protokol vedrørende fiskere fra Østeuropa, som sikrer, at arbejdere fra Østeuropa behandles på samme måde som danske fiskere. Eksempelvis ved at:

- arbejdsgiveren skal betale omkostningerne i forbindelse med opnåelse af visa, medicinske certifikater og lignende dokumenter
 - hvis arbejdsperioden (kumulativ) er kortere end 3 måneder, skal arbejdsgiveren betale rejseomkostningerne for hjemrejse
- I forhold til generelle krav om sikkerhedsudstyr er det fartøjsejers ansvar at stille dette til rådighed.

Danmark har desuden ratificeret Den Internationale Arbejdsorganisations konvention om arbejdstagers rettigheder i fiskeriet (ILO188). Dette er sket med virkning fra 3. februar 2021.

ARBEJDSMILJØ OG SIKKERHED TIL HAVS

FN's Fødevare- og Landbrugsorganisation konkluderede i 2016, at fiskeri på havet er blandt de farligste erhverv i verden. I Danmark er der gjort et stort stykke arbejde for at gøre fiskernes arbejdsplads til havs sikker.

Det primære arbejde hermed foregår i Fiskeriets Arbejds miljøråd, hvor Danmarks Fiskeriforening er medlem af bestyrelsen, og hvor fiskerne er engagerede i interne udvalg om sikkerhed og arbejdsmiljø. Fiskeriets Arbejds miljøråd, samt underorganet Fiskeriets Arbejds miljøtjeneste, arbejder for at forbedre fiskernes sikkerhed og forebygge arbejdsulykker ved bl.a. at fremsætte ønsker

og forslag til Skibstilsynsrådet og Søfartsstyrelsen om ændringer i bestemmelserne om sikkerheds- og sundhedsforhold i fiske-skibe på baggrund af deres arbejde med erhvervet. Målet for arbejdet er konkret at opretholde et sundt og sikkert arbejdsmiljø både fysisk og psykisk, forebygge nedslidning og arbejdsskader og skabe og udbygge grundlaget for, at fiskerne bliver bedre i stand til at løse sundheds- og sikkerhedsspørgsmål om bord.

Alle fartøjer med havnekendingsnummer er gennem lovgivningen omfattet af reglerne om at være tilmeldt Fiskeriets Arbejds miljø-

råd og -tjeneste. Herigennem er fartøjer og fiskere desuden tilknyttet et sikkerhedsudvalg, der mødes regelmæssigt - og mindst 4 gange om året. Det arbejde har sikret, at danske fiskere i dag møder ind til et sikkert arbejdsmiljø, hvor antallet af anmeldte arbejdsulykker i fiskeriet er reduceret mærkant over de sidste 20 år. Fiskerne har således taget ansvar for deres arbejdsmiljø og sikkerhed, og der er i dag en sikkerhedskultur på fartøjerne, hvor arbejdsopgaverne drøftes af skipper og besætning, der i fællesskab udarbejder procedurer og instruktioner for arbejdsopgaverne om bord. Arbejdspladsvurdering (APV) er blevet et almindeligt

anvendt værktøj i denne proces, og denne skal minimum revideres hvert 3. år. Du kan læse mere om Fiskeriets Arbejdsmiljøråd på www.f-a.dk/om-os.

I Danmark er alle danske fiskefartøjer underlagt lov om syn af fiskernes arbejdsforhold. For fartøjer under 15 meter skal synet foretages minimum hvert 5. år, og for fartøjer på 15 meter eller derover skal synet minimum finde sted hvert 4. år. Det er Søfartsstyrelsen, der godkender og syner fiskefartøjer, og synet omfatter alt fra ansættelsesaftaler, betaling af løn, sundhedsbeviser, forplejning, arbejds- og opholdsrum.

● UDDANNELSE OG DET KOLLEKTIVE ANSVAR FOR AFLØNNING

Rekruttering og uddannelse af unge mennesker i fiskeriet er vigtigt. I Danmark må ingen personer under 18 år arbejde på et fiskefartøj, medmindre han eller hun er under uddannelse.

Uddannelsen af unge fiskere sker på Fiskeriskolen i Thyborøn, der er en del af EUC Nordvest. Her sidder Danmarks Fiskeriforening med i bestyrelsen, og vi er garant for lærepladser ombord på fartøjerne, og som noget ret unikt betaler fiskerierhvervet kollektivt for aflønning af eleverne gennem deres uddannelse.

For at blive optaget på erhvervsfiskeruddannelsen skal man være minimum 16 år, bestået et 3-ugers sikkerhedskursus og have et gyldigt sundhedsbevis for søfærende. Uddannelsen tager to år og består af både tid på skolebænken og praktik på et fartøj. Efter endt uddannelse modtager man Det Blå Bevis, og mange elever får ar-

bejde på det fartøj, de er udlært fra. Med det Blå Bevis har man dog også mulighed for at blive selvstændig og søge støtte til etablering af egen virksomhed. Anden efteruddannelse af fiskere er også vigtigt, og Fiskeriskolen udbyder kurser i alt fra søsikkerhed til lovgivning for fiskeriområdet til diverse redskabslære.

Du kan få et større indblik i uddannelsen af unge fiskere på www.blivfisker.nu og www.fiskeriskolen.dk.

Flere fiskere vælger at videreuddanne sig til fiskeskipper af enten 1. eller 3. grad på Skippereskolen i Skagen. En skipperuddannelse giver dig ret til at sejle som styrmænd, skibsfører og arbejdsleder om bord på alle fiskeskibe uanset størrelse. Som fiskeskipper kan du have dit eget fiskefartøj, eller du kan blive ansat på andres skibe som skipper eller styrmænd. Du kan læse mere om uddannelsen til skipper på www.martec.dk.

VI ER DANSKERNES FISKERE: DANMARKS FISKERIFORENING PO OG 32 LOKALE FORENINGER

● Lokalforening ● DFPO

hovedkontor

TAULOV

Nordensvej 3,
Taulov 7000 Fredericia
Tlf. 70 10 40 40
Fax 75 45 19 28

sekretariat

KØBENHAVN

Axelborg, Axeltorv 3, 6. sal
1609 København V.
Tlf. 70 10 40 40
Fax 33 32 32 38

eu-kontor

BRUXELLES

Danish Fisheries in Brussels
Rue du Luxembourg 47-51
1050 Brussels
Belgium
Tlf. +45 40 15 47 25